

UIT DE HISTORIE VAN BUSSUM EN OMGEVING

Elektriciteitscentrale in Naarden

Naarden was één van de eerste gemeenten in Nederland met een elektrisch verlichtingsnet. Op 1 februari 1898 werd door de gemeente aan de firma Geveke & Co te Amsterdam, concessie verleend voor de levering van elektrisch licht.

Op 18 maart ging deze concessie

over aan de Hollandsche Electriciteits Maatschappij (HEM). Met de bouw van een centraal-station in het gebied dat nu in Naarden het Oranje Nassapark Zuid heet, werd op 20 maart 1899 begonnen. De centrale kwam op 800 meter afstand van de vesting. In de vesting was er onvoldoende ruimte en buiten de vesting

mocht tot 600 meter niet in steen gebouwd worden. Op 29 september 1899 werd de kleine gelijkstroomcentrale door de burgemeester in bedrijf gesteld en begonnen de 147 aangesloten gloeilampen en vier booglampen te branden. Alle leidingen liepen in die tijd bovengronds via draden aan houten palen. Het bedrijf had een schoorsteen van 28 meter hoog en was gevestigd op de afgezande gronden, waar diverse tuinderijen waren. In 1902 werd de gelijkstroomcentrale vervangen door een draaistroomcentrale. De stroom werd aanvankelijk alleen gebruikt voor openbare straatverlichting. Het leveringsgebied breidde zich gaandeweg uit met andere Gooise gemeenten.

In het boek 'Wandelingen door Gooi- en Eemland' uit 1905 schijft de wandelaar die bij de Horten-

De centrale direct na de bouw in 1899 met links het kantoor (Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen)

Het complex nu aan de Prins Willem van Oranjelaan in Naarden. De woning (rood dak) valt in het niet bij de huidige bedrijfsgebouwen.

siuslaan is gearriveerd: "Maar laten we eerst nog even wijzen op de elektrische centrale die hier eenzaam staat in de bloemenomgeving: de lichtvoortbrengster van Naarden, dat zich lang heeft beholpen met petroleum."

In 1918 ging de HEM over naar het provinciaal bedrijf, de PEN. Al snel daarna werden de netten in Noord Holland gekoppeld en diende Naarden als reservecentrale en later kwam in het gebouw een transformator. Heden ten dage staan de gebouwen

op een ruim kavel in een rustige mooie woonwijk, Prins Willem van Oranjelaan 8. Het kantoor van toen is een dubbel woonhuis en op het terrein en in de gebouwen is een 50kV onderstation van Liander gevestigd.

KLAAS OOSTEROM

Bronnen:

- De Omroeper, dec 1999, Jaargang 12, nr. 4.
- 75 jaar PEGEM (1920-1995) door M.G. Niessen. 1995.

